

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jacobi Usserii Armachani Annales Veteris Et Novi
Testamenti**

Ussher, James

Lutetiæ Parisiorum, 1673

Cap. XII. Quartæ ætatis mundi spatum annorum 479. fuisse ostenditur.
Integritas numerorum 480. in lib. Regum & 450. in Actis Apostolorum
integritas, & inter se consonantia, asseritur. Libri Iudicum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14425

indeque novus Rex de iis duræ servituti subjiciendis, ac de infantibus eorum è medio tollendis, consilium cœperit. Nam si in primis illis annis XVII. quibus in regione Goshen Jacobus vixit, filii & nepotes illius *sciscivisse* dicantur, & *aucti fuisse valde* (Gen. XLVII. 27. 28.) quis, nisi progressionis arithmeticæ plane ignoratus, annis 54. proximis, (quibus patri Josephus fuit superstes) dubitaverit, eadem propagationis ratione servata, numerosam prodire potuisse sobolem, ut stirps tam copiosa, intra annos 64. longe pluribus producendis sufficeret, quam ad Molaicæ narrationis veritatem statuendam, foret necessarium? Ita in 12. descendientium in Ægyptum hypothesi, anno post decennum 70. (qui proxime antecedit Josephi obitum) 1250. & post 60. annos (id est, quadriennio ante ortum Moysis) 31250. mares prodire potuerint; quibus additus intermedius 6250. numerus 38750. masculos exhiberet, præter parem feminatum numerum, qua quarto ante natum Moysen anno, simul cum eis existere potuerint. Juxta alteram vero, generantium hypothesi, ad 163750. numerus ille masculorum exureret; (ex trium numerorum 6250. & 31250. & 156250. additione conformatus:) quem, totidem fœminarum adjectione auctum, Ægyptis non immerito suspectum esse potuisse, nemo dubitaverit.

Concludamus igitur tandem, Israelitarum moram in Ægypto, neque 430. annorum fuisse, ut Genebrardi & Stapletoni, neque 431. ut Tichonii; neque 408. ut Thaddæi Duni, & Nicolai Abrami, neque 240 ut Guliel. Langii, & Rabbinorum quorundam; neque 239. ut Henrici Suizeri; neque 225. ut D. Parei; neque 216. ut Jo. Benedicti & Laur. Codomani; neque 210. ut communior Hebreorum, sed 215. ut Christianorum Chronologorum fert sententia. Hi 215. anni (Juxta nostras rationes) in medio anno mundi 2511. juxta Scaligeri & Petavii, (qui non 120. sed 70. tantum annos inter natales Thare & Abraham constituent) in 2453. quem pro certo anno Exodi esse habendum, Scaliger (cum suis aliis, Setho Calvisio & Johanne Bohemo) ex characterismis quibusdam demonstrate conatur; quos tamen nullius esse momenti, ipse ostendit Petavius; libro 9. de doctrina Temporum, cap. 23. & 25. cuiusmodi & illi sunt Charakteres, quibus Philippus Lansbergius suadere nititur, annum Mondi 2449. pro vero Exodi anno esse agnoscendum: quorum incertitudinem ipsa horum utrumque mutua inter se collatio, satis manifestaverit. Ex eo enim, quod dies exitus ex Ægypto fuerit feria hebdomadis quinta, & quod annus post illum quadragesimus sextus Jubilæus pariter & Sabbaticus fuerit, Scaliger suum; ex eo vero quod dies ille in septimam feriam incidit, & ipse exitus annus Sabbaticus simul & Jubilæus extiterit, Lansbergius suum Mundianum, pro genuino & certo esse agnoscendum, confecisse se existimat, quum de neutra illa feria quidquam ex Scripturis constet: neque ante Israelitarum in tertiam promissam ingressum, annorum Sabbaticorum; atque inde nascen-

tium Jubilæorum, ullam rationem fuisse habtam, ostendi possit, quemadmodum supra in 3. capite monimus.

C A P. XII.

Quartæ ætatis mundi spatium annorum 479. fuisse ostenditur. Integritas numero rum 480. in lib. Regum & 450. in Actis Apostolorum integritas, & inter se consonantia, afferitur. Libri Iudicum ordo & dispositio proponitur; annorumque quietis terræ suppandalorum ratio exponitur. Davidis genealogie in fine libri Ruth.e tribusque alii pariter consentientibus scripture locis explicatae, perfectio defensit, posteriorum hominum, etiam ad nostra usque tempora, non minore quam horum patrum longævitate demonstrata.

§ 1. Chronic.
II. 11. 12.
Mat. 1. 5.
Luc. III. 32.

AD quartam Mundi ætatem jam perveniret annus est: cuius spatium, in prioris regum libri (qui alii tertius numeratur) cap. VI. initio, à Spiritu sancto ita habetur expresse definitum. Factum est quadringentesimo & octagesimo anno egressionis filiorum Israhel de terra Ægypti, in anno quarto (mense Zivo, ipse est mensis secundus) regni Salomonis super Israhel; ut adiicare inciperet domum Domino. Quum enim mensis primi die 15. ex Ægypto egressi fuerunt Israhelite, & mensis secundi die 2. (ut II. Chronic. III. 2. legitur) in anno 4. Salomonis, Templo iacta sunt fundamenta; annos 479. & dies 17. intercessisse liquet, non integros annos 480. quemadmodum in hujus operis cap. III. contra Joh. Funcium supra est ostensum. Severus vero Sulpicius, in priore sacrae sue Historia lib. 588. fere annos inter utrumque hunc terminum interjectos fuisse existimans, non dubitare se (addit) librariorum potius negligentia, praesertim tot iam seculis intercedentibus, veritatem fuisse corruptam, quam ut propheta erraverit. Nostris quoque temporibus. Nicolaus Serarius (in III. Reg. VI. 1.) 680. pro 480. Nicolaus Raimarus Ursus (in scripto Chronologico Germanico ann. 1596. edito) & Ludovicus vero Cappellus (in Chronol. sacr. tabul. 9. 580. pro 480. in sacram textum irrepisse censuit. *Cuiusmodi in desperatis Chronologie questionibus, uti in perditis civitatibus, extremitate solent existi: inquit, in lib. 9. de doctrina Temporum cap. 32. Dionysius Petavius: cui merito hac nimis effrenata graffandi in Scripturam licentia coercenda, & repudianda videatur.*

Melchior Canus, lib. XI. locorum Theologic. cap. 5. quum primo significasset, se non existimare, aut fidei aut religionis questionem esse, num 480. ille annorum numerus, qui in codicibus perulgatis reperitur, librariorum viatio scriptus sit, an poris idem ab auctore sacro in suo exemplari positus, atque sentire se deinde declarasset, interregnorum annos, scilicet à temporibus Judicum, esse suppandalos: postea subiicit. Josephus, quoniam non ea solum tempora quibus Iudices praefuerere, computare voluit,

Lansberg.
Chronolog.
scr. lib. 3.
cap.

sed illa etiam, qua interregnis sine Iudeis fluxerunt, vere summam 590. confecit annorum. At auctor libri Regum, interregnorum annis omisit, eos tantum redigit in numerum, quos intellectus, dum Iudices administrarent, intercessisse. Anni ergo plures ab eo, quo Israël excessit ex Aegypto, ad Templi initia fluxere: sed dum, iudicium, & regum, non fluxere, nisi 480. Quam sententiam, in suis ad illum Regum locum Notulis, etiam Emmanuel Sæ est amplectus. Verum, hoc esse Scriptura ridiculam & insulam assertione imponere, recte in commentariis ad caput ultimum Josua pronunciat Jacobus Bonfrerius. * Etenim quadringentesimo octogesimo anno ab exitu filiorum Israël, templi fundamenta esse jacta; quid aliud apud prudentem, neque studio tuendarum partium occupatum lectorem sonat, quam totum illud intersectum ab exitu tempus totidem annis, neque pluribus paucioribus, contineri? Ex quo sequeretur Josephi suppunctionem, facri scriptoris calculo, longe hic fusile præferendam: dicendumque foret, non jam (cum Sulpicio) librariorum negligentia veritatem fuisse corrumptam, sed ipsum hic Prophetam erravisse. Ad aliud igitur effugium Laurentius hic te recipiens, putavit, non inepte pronunciari posse quod I. Reg. VI. tempus exitus ex Aegypto complectatur totam peregrinationem Israelitarum, qua à primo Paschate sumens initium, duravit, donec singula tribus occupassent suam promissa terra sortem, cuius causa (mandante & mirabiliter adjuvante Deo) profectio ex Aegypto suscepimus. Et ne novum cùquam videatur, ex eo loco inde eximus denominari totam profectioem quantumvis longinquam & diuturnam, que durat donec perveniantur ad locum eius adesti causa iter suscipiebamus, etiam si obiter incident impedimenta moram efficientia: duo ad hoc confirmandum Scripturæ testimonia producit. Unum ex Deuteronom. IV. 45. ubi Moses dicitur suum quintum librum prægessel Israelitis ☩נְבָא in excundo, vel in exitu ex Aegypto: cum tamen id fieret anno 40. post transiit maris rubri, quo adhuc versabantur in itinere ex Aegypto versus terram promissam suscepito. Alterum ex Psalmo CXIV. 3. narrante, in exitu Israelitarum ex Aegypto, Jordani retro versus constuisse, quod anno 41. post transiit maris rubri factum est. Itaque arbitratur, in I. Reg. VI. 1. scripturnam respicere ac definire tempus illud alias infinitum, quo tribus DAN Judic. XVIII. dicitur hereditatem sibi quæsivisse. Tuuo enim primum, inquit, finita est peregrinatio, quam filii Israël ex Aegypto ideo ceperant, ut quaque tribus suam hereditatem in promissa terrâ occuparet: nec tamen affirmari potest, quando id factum sit, nisi forte 480. anni à templi Salomonici abolitione (vel prima fundatione potius) retro numerati nobis ostendant, quando cessaverit filiorum Israël exitus ex Aegypto, id est, tota peregrinatio quam suscipiebant; non habitura finem, donec cùlibet tribui sua sors in terrâ promissâ obtigisset. Eousque autem à discessu ex Aegypto annos 118. effluxisse ille auctor, inter discessum illum &

facta Templi fundamenta, annorum 598. intervallum constituens. Eadem quoque interpretationem in tabulis suis Chronologicis fecutus est Michael Moslinus: à discessu tamen ex Aegypto, ad Daniticam illam expeditionem, annos 112. ad Templi vero fundationem annos tantum 592. dinumerans.

Sed quod ridiculum illud sit, factum libri Regum scriptorem, non ipsius fundati Templi epocham, sed terrâ à Danitis postremum occupata tempus, designare voluisse, quis non videt? Et (ut Johannem Bohemum præterea contra Codomanum hic differentem audias) quis tempus illud quo una tribus sibi possessionem quæsivit, quodque anniratione nobis ignotum, nominaret Exitum filiorum Israël ex Aegypto? quis à termino ignoto Epocham figeret? Monstrum opinionis, præserit cum iam ante tribus Danianam possessionem habuerit, ut ex Iosu. XIX. 40. videre est: verum sat angustum. Bona namque terra pars ei tribui per fortem data, per Chananeos ei crepita; Judic. I. 34. Ideo tribus haec sequentibus (nobis tamen annorum ratione ignotis) temporibus, excurrit ad ampliorem sibi sedem querendam.

Alii, (cum Codomano) per exitum ex Aegypto, non tempus illud præcisè quo extra fines Aegypti pedem Israelitæ extulerunt denotare, sed aliquam multorum intervallo annorum comprehendere hic existimant, verum intra modestiores aliquando limites, temporis illud spatium coercendum esse censem. Dionyius Petavius, & eum secutus Petrus Poffinus, exitum ex Aegypto, tempus illud interpretantur, quo Israelite 40. annis in deferto obrantes, ad itineris metas terminumque pervenerunt, & trajecto Jordane in terram Chananitidem introierunt. Quia interpretatio si aliquo modo admitti posset, in discrepantia numerorum inter Hebraeos & Græcos codices conciliandâ, usum fortasse haberet aliquem. Licer enim tam in Complutensi editione, quam in Greco MS. Arundeliano, eodem quo in textu Hebreo modo, anno ab exodo 480. Templum ædificari cœpum fuisse legatur: in Romanâ tamen, & Aldinâ, & Germanicis editionibus, ut etiam in codice Alexandrino, & apud Luciferum Calaritanum, Sulpitium Severum, atque Oecumenium (in Act. 7. cap.) 440. tantum annorum habetur numerus: qua diversitas utcumque componi potuerit, si ab initio exodi 480. à fine vero 440. annum illum fuisse habendum, dicere nobis licet. Verum ex scripturâ nullum adhuc productum est testimonium, quod nomine Exodi vel exitus ex Aegypto, etiam annum à migratione illa quadragesimum significari nobis persuadeat. Nam ad loca quæ ad hoc confirmandum proferuntur, respondere nos docuit ipse Petavius quomodo net apud Hebreos à literam nonnumquam else idem atque post, ut in Gen. XXXV. 9. Exodii 23. Numer. XXVII. 26. Sic igitur Deuteronom. IV. 45. ubi præcepta Domini Moles Israelitis proposuisse dicitur ☩נְבָא quum exi-
sissent ipsi ex Aegypto, & in sequente si-
militer versiculo, ubi Moses & Israelitz,

Silonem

^a Petav. do-
ct. in temp.
lib. 9. c. 23.

^b Codoman.
Chron. lib. 1
cap. 17.

SiloneM Amortorum regem percussisse refertur ☽ꝝ quum exivissent ex Ägypto: post egressionem facta ista fuisse Moses tantum significat, nequicquam vero tempus quo ista vel facta vel dicta sunt (utcumque manifestum id esse dixerit Petavius) egressionem vocat ex Ägypto. Neque alia in Pl. CXII. vel CXIV. Prophetæ mens fuit, quam ut præsentia Dei, quam in populo suo, ex Ägyptiaca servitute liberando, mirabiliter ille declaraverat, com motum mare Mare, fugisse, & Jordanem con versum esse rororum indicaret: nequitiam autem (quod Possumus addidit) ut exitus de Ägypto, duos utrinque extremos assignaret terminos; & plane declarares Exodum, (sive exitum) aut Egressionem de terra Ägyptis, nomina esse toti peregrinationi deserti quadragenariae convenien- ti.

no quadragesimo נָצְרָה egressionis Israelicarum de terra Egypti, mense quinto, primo die mensis. Neque aliam quam Mosaicam epocham, sacrum libri Regum scriptorem ultrapasse, quum 480. anno נָצְרָה egressionis Israelicarum de terra Egypti, mense secundo, Templum Salomonicum extrui ceptum fuisse tradentem, iure ullo dubitare possumus.

Quæ vero ad desperata hæc remedia viros doctos populerunt, ut aut Scripturæ textum ipsum immutarent, aut violenta interpretatione distorquent, dñe fuerunt rationes præcipuae: altera ex Paulinâ oratione. *Act. XII. 20.* est dedueta; altera à numeris annorum in libro *Judicium* expressis, qui longius quam 480, annorum, inter exitum ex Agypto & posita Templi fundamenta, intervallum necessario postulare videantur. Ac primo, vel mendum esse in illo numero 480, annorum, qui est. I. Reg. VI. 1. pronuntiat Ludovicus Capellus, vel mendum esse in loco. *Act. III. 20.* ubi Deus dicitur *Israel* dedisse *Judices* per annos 450. usque ad Samuelem. Necesse enim esse aletit, alterutrum horum numerorum esse falsum; neque posse simul confitere. Quam opinionem Cajetanus quoque, Lutherus, Funcius, Mercator, Buntinus, Temporarius, Perkinsius, Pius, Lidatus, Lansbergius, & alij ita sunt amplexi; ut in Actorum tamen locum mendum potius irrepsisse censuerint, numero 450. pro 350. posito: quod in Græco longe facilius *τετρακοσιον* in *τρισικοσιον*, quam in Hebreo זָהָב in שְׁנָת vel וּבָת mutari potuisse existimarent.

Item Extens de transitu Israëlitarum per Jordaniem interpretatur; sed simul erit cum Nicolao Raimaro numerum illum 480. toto centenario censem esse diminutum: à relicta Ägypto ad Templi initium, annos 610. cā ratione constituta.

Verum temerariam istam sacri textus correctionem, cum alijs, Tum Johannes Bohemus manuductio[n]e sui Chronologicā, & Jacobus Bonfieri[us] in suis ad postremum Iosuę caput commentariis, & Nicolaus Abramus in Phari Ver. Testam. lib. 10. cap. 18. satis refutarunt; & à nativa vocis *Exiūs* significatione nemo abduci se patiatur, qui prudenter consideraverit aliud de illis Scripturæ locis esse sententiam¹, in quibus נָשָׁא (cum præpositione casus ablativi indice) nude ac simpliciter habetur possum; aliud de illis, in quibus נָשָׁה (cum præpositione casum genitivum denotante) mensis aut anni designationes simul apposita. In illis enim, tempus post exiūm generatim tantum & indefinite esse designatum; in his, præcise & determinate ab ipso illo primo, quo ex Agypto discessum est, mense, ut à certa & nota epocha, supputationem esse deducam, res ipsa indicat. Hoc certe à Moysi diligenter observatum fuisse videmus, Exodi. XVI. 1. Israelite in desertum Sinis venisse scribente, quanto decimo die mensis secundi מְנַחֵּה egressionis ipsorum de terra Agypti; & cap. XIX. 1. mense tertio נְשָׁא egressionis Israelitearum de terra Agypti, venisse eos in desertum Sinai, & numer. XXXIII. 3. mortuum esse Aaronem, en-

Vetum non in numeri 450. mutatione. (quem
in omnibus libris, Græcis, Latinis, Syriacis,
Æthiopicis, Arabicis, constanter recentum vi-
demus) Apostolici & Prophetici calculi recon-
ciliatio ab his fuerat inquirenda, sed a loco poti-
tius ejusdem atque ordine, qui in variis editio-
nibus rarius habetur & diversus. In vetere enim
vulgata Latina translatione verba Apostoli, ita
leguntur redditia. Sorte distribuit eis terram eo-
rum, quasi post quadringentos, & quinquaginta
annos. Et post hac dedit Iudices, quomodo & in
quibusdam manuscriptis Græcis codicibus, se-
scriptum invenisse Johannes Mariana testatur,
pro editione vulgata cap. 15. οὐτεκαλογοθεῖσι
αὐτοῖς τίνι γένος αὐτοῖς καὶ τριάδας καὶ πυρικούτα
ιπ, καὶ μότα εἰσαὶ κρανι. In Petri Taxardi
Marctionis Velesij, videlicet MSS. quos ad
textum Latinum & hic & alibi passim de indu-
stria fuisse conformatos magna est suspicio.

His vero longe antiquius Alexandrinum,
quod in Anglia habemus exemplar, majusculis
literis exaratum, ita legit. ~~κατά την γένεσιν~~,
~~αὐτὸς ποτε πολὺ μάκρως ἀπό της αρχῆς οὗ τοντοντείνεται~~
~~ἡ φύσις τοῦ τετραγράμμου~~. Quod ipsum quoque in-
ter diversas illas lectiones reperitur, quas No-
vo Testamento Parisiis ann. 1568. Græce à se
excuso, Robertus Stephanus subjiciendas cu-
ravit: consentiente quoque codice quodam
Græco alio Parisiis item edito, & à Bea in an-
notationibus ad hunc locum producto; & No-
vi Collegij apud Oxonienses exemplari manu-
scripto altero, nisi quod hoc abſit pronomen
αὐτὸς ποτε πολὺ μάκρως ἀπό της αρχῆς οὗ τοντοντείνεται

e Ludov. de
la Cerda, Ad-
verfar. sacr.
Cap. 91.

bum. In quibus omnibus, annos illos 450.
non ad Judicium durationem, sed ad tempus
partitionis Terræ referri manifestum est.

Sed & illam temporum circumscriptionem, ad antecedentia pertinere, doctissimi quidam viri (at refert: Fr. Junius) memoria nostra putaverunt; etiam vulgatae Graecorum codicim lectio ne rentata. sic videlicet, ut commodum aliquod participium subintelligendum judicarent: tanquam si ita legeretur. Et post hac annis quasi quadrigenitis & quinquaginta, dedit Iudices: circa annum videlicet quadrigenitum. Kad ἡ τοῦτο ὁ εἰπεν τῷ αὐτοῖς καὶ πειράσθαι [γένεσις] idoneus erimus. Et post hec annis quadrigenitis & quinquaginta, (peracta) dedit Iudices. Cujusmodi participij ellipsis in Christi Genealogiâ, Mat. I. 11. supplemandam volunt; ubi vel Josias vel Joakim genuisse diciunt Jechoniam & fratres ejus, ὃν τὸν μετωπικὸν Βαγλαύθησε. non quod tum primum geniti, sed quod eo tempore superstites illi fuerint, quo facta est Babylonica deportatio: ac si in Greco legeretur, τὸν ὃν τὸν πειράσθαι Βαγλαύθος περιέχοι.

Hac ratione , principium hujus suppeditationis à primis illis orationis Apostoli verbis pendebit , commate 17. *De populi hujus Israël elegit patres nostros.* Quidam autem Abrahamo (filium adhuc non habenti) semini ipsius terram Chananaem se daturum Deus promisisset ; (Gen. XII. 7. Act. VII. 5.) postea , excluso Ismaele primogenito , in Isaacum Patrum ab eo facta est electio : juxta illud ; *In Isaac vocabitur semen tuum.* (Gen. XXI. 12.) Porro à nato Isaac , usque ad egressionem posteriorum ejus ex Aegypto , anni defluxerunt 405. ut antea est ostentum : quibus additi anni 46. cum dimidio , qui inde ad partitionem Terræ decurserunt , (ut in sequente capitulo ostendetur) annos 451. cum dimidio conficiunt ; qui Paulo , &c vel quasi 450. anni sunt dicti .

Ad libri *Judicium* calculum jam accedimus : quem, in priore Historiæ parte , per quicunque ter-
ra intervalla ; in posteriore , per prefœctura *Ju-
dicium* spacia institutum esse animadvertisimus .
Primo enim in loco , oppressionum & liberatio-
num populi Israelitici continuata series , in Ju-
dic. cap. II. 14.---19. summatim exposita , ipe-
cialem deinde in sex sequentibus capitibus ,
temporum notis appositis , hunc in modum ha-
betur explicata .

I. Israelitæ à *Cusiane* Mesopotamia rege
per 8. annos oppressi, (cap. 3. 8.) ab *Otho-
niele* liberati sunt: & quievit terra annis
40. (cap. 3. 11.)

II. Ab *Eglone* Moabitarum rege per annos
18. oppresiss; (cap. III. 14. ab *Ehude* libe-
rati sunt: & quievit terra annis 80. (cap.
3. 30.)

III. A Iabine rege Chananæa per 20. annos oppressi, (cap. 4. 3.) à Debora & Barako liberati sunt: & quievit terra annis 40. (cap. 5. 31.)

IV. A Midianitis per annos 7. oppresi;
(cap. 6. 1.) à Gideone liberati sunt: &c
& quievit terra annis 40. (cap. 8. 23.)

Judex, populum nunquam *Judice* caruisse ar-

bitrati, (ut ad I. Sam. XIII. 1. ab Abrabba-
stele est annotatum) annos quieti terræ hic
subjectos, Judici ibidem nominato attribuunt;
in quibus & opprimentium alienigenarum an-
nos, (ut sub eorum præfectura & capti &
finitos) comprehensos esse existimant. Eorum
sententiam in Chronico suo securus est Euse-
bius, & post eum plerique omnes Christiano-
rum Chronologi. Ita enim de prima oppres-
sione scribit Eusebius. *Misraim tunc invasit egyptum*
Egyptum dominos eum. n. & i. exiit deinde eis
Isidorus. & misraim invaserat. Post mortem
Iesu, subjectos tenuerunt Hebreos alienigena-
*annis octo: qui junguntur Gothoniellis tempori-*bis, secundum Iudeorum traditiones.* Ac si
Scriptura hic fuisset sensus, Othoniele prin-
ceps (qui annis 40. judicavit, pacem fuisse &
otium, tyranno Judicis auspiciis & virtute su-
perato.*

Illud vero incommodi Eusebio hic accidit scribit Melchior Canus, quod cum interregna omnia posteriorum Iudicium temporibus includeret, vide-retque illis quadam antecedentia ineptissime sequentibus copulari; etiam rem traditionibus Hebraeorum atribuit, ne ipse rei per absurdam primus esse auctor videretur. Nihil enim ille absurdius esse arbitratur, quam ut interregnorum anni, in eos redigi dicantur & contrahabi, quibus sub iudicibus terra à prælia dicuntur queriisse; quum in illis interregnis, aut perpetuum Iudeis bellum contra inimicos fuerit, aut servitus sine Iudice misera, res astuta, turbata omnia, nulla quies. Cujusmodi incommodis, etiam à Laurentio Codomano, & Dionyso Petavio, & Petro Poffino, & Nicolao Abramo & aliis, premi hanc sententiam videmus. A quibus ut nos expediamus, belli quidem & servitutum tempora, à pacis & quietis temporibus secerenda

esse libenter agnoscimus : sed annorum notatio-
ne, quieti *terre* apposita, quietis illius initium,
non autem vel ipsius quietis vel præfecturæ Ju-
dicum durationem ; designari statuum. Ita-
que illud *ερπη* quievit, idem est dicimus
quod *quiete caput*, quemadmodum in Gene-
seos capite V. 32. & capite XI. 26. ἦν nobis
est, *gignere caput*; I. Reg. capite VI. 1. ἦν est
adficare caput : atque ubi tories in Scripturâ
Rex aliquis tot vel tot annorum fuisse dicitur
quum regnare inciperet, illud significare
nemo dubitat. Cumque numerorum in tempo-
rum notatione ea sit ratio, ut interdum quando-
res aliqua contigerit, indicat interdum *qua-
ndiu ea duraverit*: (quæ duo Græci & Latini ca-
suum, (quibus Hebræi carent) variatione se-
pius solent distinguere:) in annis Oppressorum
posteriorum explicationem , in annis Quietis
terre, priorem hic accipendum censemus ; ut
sob Othoniele, (verbi gratia) 40. non annos
sed annis terra quievisse intelligatur, id est, à
præcedente aliqua epocha anno quadragesimo.
Quod, licet cum versione vulgata Latina non
conveniat, tamen cum verbo Hebraicis sat
congruere. Fr. Ribera ostendit: Hebreorum
consuetudinem esse docens, ut ab uno ad de-
cem aliando, à decem vero & ulterius sem-
per numeris Cardinalibus manetur pro Ordina-

*et Jun. Para-
tel. facr. lib.
1. Sec. 95.*

*libus. Certiore vero nullam epocham, à qua
prima sub Othoniele quietis terra suppuntatio
deducatur, invenire possumus, quam celeb-
ritam illam terrę quietem, quam, (devictis
Chananaz regibus, qui junctis viribus & to-
tis copiis adversus Israëlitas insurrexerunt) à
Iosuā constitutam, & partitioni terra præviam
factam Spiritus sanctus memorat: Iosuā XI. 23.
& XIV. 15. Superatis igitur Mesopotamensibus
(qui post illos alienigenarum primi universa
terre Israëlitica bellum intulerunt) quies,
(annis post prioris illius initium quadragesima)
reddi copta est: viuere deinceps Othoniele,
usque ad mortem, Rempublicam administra-
te, & populum in veri Dei cultu continere sa-
tagante, quod pricipuum horum Iudicium
opus fuisse, ex cap. II. 17. 18. 19. (ubi hujus
partis historie suminam propositam fuisse dixi-
mus) intelligitur.*

In sequente deinde historiâ, per ipsorum Iudicium annos temporum series hunc in modum habetur disposita.

<i>Abimelech</i> , ann. 3.	cap. IX. 22.
<i>Tola</i> , ann. 20.	c. X. 2.
<i>Jair</i> , ann. 22.	c. X. 3.
* <i>Philistai</i> & <i>Ammonei</i> , oppresterunt <i>Israel</i> ann. 18.	c. X. 8.
<i>Iepheth</i> , ann. 6.	c. XI. 8.
<i>Ibsan</i> , ann. 7.	cap. XII. 9.
<i>Elon</i> , ann. 10.	c. XII. 11.
<i>Addonus</i> , ann. 8.	c. XII. 14.
* <i>Philistai</i> , oppresterunt <i>Israel</i> ann. 40.	c. XIII. 1.
<i>Samson</i> , ann. 20. judicavit <i>Israel</i> in diebus <i>Philistorum</i> .	c. XV. 20. & XVI. 21.

Ubi notandum, duarum illarum oppressionum priorem in Jairis, posteriorem in Samsonis tempora incurrisse: quemadmodum in sequente capite declarabitur. Reliqua ad huc est libri Iudicium appendix duplex, altera in quinque postremis hujus libri capitibus, altera in Ruthæ libello (quem Hebreos in librum Iudicium compegiſe, in Galeato suo Prologo confirmat Hieronymus) comprehensa. Prior, idoli Mice, (cap. XVII.) Daniticæ expeditionis & idololatriæ, (cap. XVIII.) nefarij stupri, à civibus urbis Gibæ Levitæ cujuſdam concubina illati, (cap. XIX.) & belli Benjaminici, (cap. XX. XXI.) historias complectitur: qua omnia temporibus illis contigiles referunt, quibus non erat rex in Israele, sed quisque quod rectum videbatur in oculis suis faciebat (cap. XVII. 6. & XVIII. 1. XIX. 1. XXI. 25.) idest, quum nullus eslet magistratus summo praeditus imperio, qui populum in officio suo continebat: cujuſmodi ~~αὐτός~~ inter mortem Seniorum qui Iosuæ superstites fuerunt & primam sub Cughane populi servitutem extitit; quo temporis intervallo Israelitas in terra habitantes a verbo Dei cultu primum defecisisse, & idololatria fœle polluisse, Scriptura, indicat. (Jud. II. 7. 14.) Eodem itaque tempore Benjaminiticum

illud bellum gestum fuisse, Josephus (lib. 5. Antiquit. cap. 2.) recte retulit, quo & Phineasum Eliazari filium, Aaronis nepotem, summo Sacerdotio functum fuisse ipsa Scriptura diserte exprimit; (Jud. XX. 28) quem sub Josua & illi superstitibus senioribus claruisse constat. (Josu. XXII. 31. & XXIV. 33.)

Ruthæ historia temporibus illis accidisse legitur, quibus iudicabant Iudees. (Ruth. I. 1.) Ehud nimirum, ut ab Hebreis in Seder Olam. cap. 12 habetur traditum; vel Samgar potius, qui post hunc seruavit & ipse Israelem; (Jud. III. 31.) licet ejus temporis Hebrei in loco citato in Ebudis annis incluserint. Post ingressum enim Israeliteorum terram promissionem, Salmon genuit Booz ex Rabah, Booz Obedum ex Rutha, Obedus Iesse, Iesse Davidem regem. (Math. I. 5. 6. Ruth. IV. 21. 22.) Equibus Boozum seniorenum fuisse cum Rutham diceret, ipsius ad eum verba (Ruth. III. 10.) satis innunt: de Iesse vero in (I. Samuel. XVII. 12.) exprefse legitur: וְיָהִי אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל קָדוֹם אֶת־עַמּוֹתָיו וְיָהִי אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּפֹר בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל. quod Hebreis, qui ad comparationis gradus designandos peculiares flexiones habent nullas, aliud nihil sonat; quam virorum omnium, qui Saulis temporibus vixerant, maximum natu illum fuisse habutum. Et omnes sane memoratos illos patres admodum senes fuisse oportet, quem filios susciperent. Cum enim ineunte anno ab exitu ex Aegyptia 480. & regni Salomonis 4. ja^{ct}a Templi fundamenta fuerint; (I. Reg. VI. 1.) demptis inde 40. annis in deferto aet^e 70. annis vita Davidis, II. Sam. V. 4.) & 3. regni Salomonis; reliqui erunt, ab ingressu in terram ad nativitatem Davidis, ann. 366. uti etiam ab Aben Ezra ad postremum Ruthæ capitulum est observatum. Eos annos ita nos commodissime distribui posse existimamus: si Rachabam primo in loco annis post Israeliteorum ingressione in terram XLII. Boozum peripele ponamus; deinde ipsi Boozo. CII. Obedo. CXI. totidemque Iesse annos ante mundiorias attribuamus. Quam gignendi atatem qui per se satis superque longam esse consideraverit; quo majoribus accessionibus ea accreverit, eo minus eam in se habiturum probabilitatis atque verisimilitudinis, non poterit non animadvertere, cujusmodi augmentorum gradus eorum sententias consequi ne-

celes est, qui Salomonici Templi structuram non 480. cum sacro textu, sed vel 520. cum Dionysio Petavio, & Petro Possino, vel 527. cum Nicolao Abramo, vel 580. cum Nicolao Raimato vel Ludovico Capello, vel 592. cum Michaelo Mæstino, vel 598. cum Laurentio Codomano, vel 620. cum Johanne walthero, vel 680. cum Nicolao Serario, post exodus anno ceptum fuisse volunt.

At in nostrâ quoque hypothesi Jacobo Salliano absurdum esse videtur, quasi dedita operam tardas, in una eademque familia, ponere generationes; quam ad miraculum sine necessitate recurrere, & quidem quater in eadem familiâ iteratum, sibi profecto non placere profiteatur: Quod ut effugiat, ad ridiculum illud de

Salian An-
no Mund:
2741. Num-
26

tribus Boozis commentum mavult se recipere: quod omni sacra Scriptura testimonio destitutum, à Nicolao Lyrano (in capite 2. Ruth) ex apocryphis ncelio quibus Doctribus, ita habetur propositum. Dicunt Doctores nostri, & bene ut videatur, quod tres fuerunt Booz, sibi succedentes; quorum primus fuit avus, secundus filius, tertius nepos. Primus fuit filius Salmon quem genuit de Rahab; & tertius fuit iste, qui genuit Obed ex Ruth. Verum, ut in horum patrum longævitate non parum raritatis, atque in ejusdem (ad tres vel quatuor generationes) continuatione, divina fuisse benedictionis plurimum, fatemur libentissime; ita hic aliquid fuisse miraculi, quod naturæ ordinem & vires superaret, agnoscere omnino non possumus: quum in posterioribus quoque seculis homines, qui his in longævitate nihil concederent, extitisse nullum sit dubium.

Rachaba certe, si vicinaria (quum in Chananæam ingredierentur Israëlitæ) extisset, & post 42. deinde annos (quod nostra fert hypothesis) Boozum peperisset; annum etatis 62. non excessisset: post quem aniculatum nostro etiam seculo parientium non desunt exempla. Ad longævitatem vero quod attinet: Jehoiam-dam Pontificem longe post hæc tempora CXXX. annos vixisse Scriptura confirmat, (II. Chronic. XXIV. 15.) * In Tmolis montis cacumine, quod vocant Tempis, CL. annis vivere, Mutianus authore est: totidemque annos censum, Claudi Caesaris censurā, T. Fullonum Bononiensem idque collatis censibus, quos ante detulerat, vitaque argumentis (etenim id cura Principi erat) verum apparuit. * In censu vero à Vespasianis Imperatoribus acto, centum viginti annos, Parma tres edidere, Brixelli unus. CXXV. Parma duo. CXXX. Placentia unus. CXXXI. Faventia una mulier. CXXXII. Bononia. L. Terentius Marci filius, Ariminii vero M. Aponius, CL. Tertulla, CXXXVII, circa Placentiam, in oppido Vellieacis CX. annos sex detulerat, quatuor CXX. unus CLX. In regione Italia octava, centenū annorum censi sunt homines LIV. centenū denūm homines LVII. centenū vicenū quinū homines duo, centenū tricenū homines quatuor, centenū tricenū quinū aut septenū totidem, centenū quadragenū homines tres.

Atque ut ad nostra tempora propius accedamus: Thomas Ravennas in quinto capite, libti De vita hominis ultra CXX. annos protracta, ad Julianum III. Pontificem scripti, inter alia, anno Christi 1536. Zaconum quemdam ex Lacedemone, annis fere CXXX. & alium ex eadem urbe ultra annos CXXX. supervixisse; & in Ægæo mari viros duos CXXX. annorum visos fuisse confirmat. * In prælio Flodonesi Dux Anglus Jacobus wenston, Praestonæ in wenston-dale apud Eboracenfus ortus, anno Domini 1600. annos CXXXI. natus vitam finiit. In Hiberniâ Desmonia Comitissa Edovardo IV. in Angliâ regnante, Comiti marito nupta, meo tempore & viva fuit & vivida; circa annum demum vite CXL. defuncta. Lauren-

tium quendam Scotum annos etatis CXL. pifcatum prodidisse, ⁴ ex Buchananio refert, (in prima orationis Chronologica D. Paræ Elencho) Josephus Scaliger: de suo insuper adjiciens. Nos possumus producere, quos CXX. CXXV. CXXX. annos vite explesse scimus, vidimus, meminimus. Unus etiam senex amicis nostris miraculo fuit Lutetia, anno Christi 1584. qui miles pugna Montis Leheris interfuerat sub Ludovico XI. Is major annorum CXL. omnibus membrorum officiis integris Lutetiam sole conculerat litigata cuiusdam persequenda causa. Quibus & illa addantur Jacobi Bonferrii Jesuitæ, in Ruth capite 1. Ante annos paucos in finibus Sylva Thuringiaca repertus est senex unus, qui Confirmationis Sacramentum à suffraganeo Episcopi Bambergensis accepit annos natus 150. qui jam filios haberet centenarios, nepotes septuagenarios (ut nostrorum litteris acceptimus) aliisque ducenti, annum centesimum exceperunt. Et ut tandem concludamus. Thomas Parrus Iohannis filius winningtoniæ in agro Sallopiensi anno quamdiu ille vixit, cum eo manxit: ipseque demum, anno Christi 1483 natus, quum 80. esset annorum primam uxorem duxit: cum qua 32. annos vixit; & sub qua commissi cum alia adulterii convictus, 105. annorum senex publicam in Ecclesia Alberburiensi egit paenitentiam. Quum anno deinde fuisse 122. secundam accepit uxorem, que quamdiu ille vixit, cum eo manxit: ipseque demum, nobilissimi Thomas Arundelii & Sutriæ Comitis cura & sumptibus in letica Londinum perductus, sub finem Septembris ann. 1635. & magna Britannia regi Carolo est exhibitus; quum annum 152. & menes aliquot vivendo peregriset. Ex his igitur fatis apparet, ad nostra usque tempora nonnullos ultra annos non modo CXX. aut CXL. sed etiam CL. vitam produxisse: quos nemo maturatus est in tanta longævitate post annum CXI. prolem, ex adolescentibus præstissim feminis, suscipere potuisse.

C A P. XIII.

Annorum 479. inter Exodum & Templa Solomonici exordium intercedentium summa in membra sua integrantia dividitur: tempusque peregrinationis in deserto, partitionis Terra & primi anni Sabatici, cum annis Iudaicorum & primorum Regum Israëliticorum, speciatim explicatur & confirmatur.

V T intervalli, inter Exitum ex Aegypto & jaœla templi fundamenta interjecti, spatium distinctius possit intelligi: in quatuordecim illa membra, (simul integrum 479. annorum summam constituantia) dispersi libuit.